

**НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ ДЕРЖАВНОЇ ПРИКОРДОННОЇ СЛУЖБИ УКРАЇНИ
ІМЕНІ Б.ХМЕЛЬНИЦЬКОГО**

Кафедра вогневої та тактико-спеціальної підготовки факультету безпеки державного кордону

**СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ВОК 03.1 «ОРГАНІЗАЦІЯ ВОГНЕВОЇ ПІДГОТОВКИ»
ОПП «Безпека державного кордону»**

Рівень вищої освіти: другий (магістерський)

Галузь знань: 25 Воєнні науки, національна безпека, безпека державного кордону

Спеціальність: 252 Безпека державного кордону.

Кваліфікація: магістр безпеки державного кордону.

Професійна кваліфікація: офіцер оперативно-тактичного рівня Державної прикордонної служби України

Форма здобуття освіти: денна

Розглянуто та схвалено на засіданні кафедри
Протокол від «___» _____ 2021 року № _____

Начальник кафедри вогневої
та тактико-спеціальної підготовки
полковник Віктор ТРОБІЮК

«___» _____ 2021 року

АНОТАЦІЯ КУРСУ

В межах курсу дисципліна визначає зміст майбутньої діяльності командира (начальника) при плануванні, організації і проведенні занять з вогневої підготовки (бойових стрільб), в системі професійної підготовки, організації експлуатації стрілецької зброї. Вона є взаємопов'язаною з іншими дисциплінами для підготовки слухачів оперативно-тактичного рівня.

Метою вивчення навчальної дисципліни є підготовка висококваліфікованих офіцерів Державної прикордонної служби України, спроможних організувати і методично правильно планувати та проводити заняття з вогневої підготовки (бойових стрільб) з озброєння та військової техніки прикордонних підрозділів, організувати облік, збереження, видачу стрілецької зброї, засобів індивідуального захисту і активної оборони та боєприпасів, організовувати якісне обслуговування і підготовку до бойового застосування комплексів озброєння бойових машин.

Завдання навчальної дисципліни:

- розвиток у слухачів професіональних умінь і навичок необхідних для виконання завдань в різних умовах обстановки;
- формування у слухачів професійних (правових) знань та вмінь у сфері професійної безпеки осіб та об'єктів, які знаходяться під охороною;
- формування у слухачів високих моральних і професійних якостей;
- виховання дисциплінованості, упевненості у своїх силах, а також здатності долати тривалі фізичні і морально-психологічні навантаження, формування готовності до дій зі зброєю у різних ситуаціях оперативно-службової діяльності і правомірного припинення протиправних дій у складі підрозділу, групи/мікрогрупи та самостійно.

Результати навчання

В результаті вивчення дисципліни слухачі повинні **вивчити:**

- існуючі норми постачання ракетно-артилерійського озброєння, військово-технічного майна та стрільбищного обладнання, засобів індивідуального захисту та активної оборони;
- існуючі норми утримання боєприпасів у підрозділах охорони державного кордону;
- організацію та проведення занять з вогневої підготовки у тирі академії та військовому стрільбищі;
- організацію та проведення занять початкового етапу підготовки з автомата Калашникова АК74 та пістолета Макарова (ПМ) на військово-му стрільбищі;
- організацію та проведення занять базового етапу підготовки з автомата Калашникова АК74 та пістолета Макарова(ПМ) на військово-му стрільбищі;
- організацію та проведення занять службово-прикладного етапу підготовки з автомата Калашникова АК74 та пістолета Макарова(ПМ) на військово-му стрільбищі;
- порядок організації, збереження, видачі стрілецької зброї та боєприпасів на складі ракетно-артилерійського озброєння органу охорони Державного кордону;
- види позицій та ступенів готовності зброї для бойового застосування.

ВМІТИ:

- організовувати та методично правильно організовувати та проводити заняття з вогневої підготовки з персоналом підрозділів охорони Державного кордону;

- ефективно використовувати навчально-тренувальні засоби під час навчання;
- самостійно вивчати нові зразки озброєння, приладів прицілювання та спостереження, способи бойового застосування;
- здійснювати нарахування боєкомплекту для підрозділів органу охорони Державного кордону;
- вести вогонь з індивідуальної зброї по різних цілях у ході виконання завдань;
- надавати першу медичну допомогу.

ознайомитися:

- з порядком складання табелю належності ракетно-артилерійського озброєння органу охорони Державного кордону;
- з основними положеннями з організації експлуатації стрілецької зброї;

Місце дисципліни «**ОРГАНІЗАЦІЯ ВОГНЕВОЇ ПІДГОТОВКИ**» відноситься до військово-технічних дисциплін, є основою для оперативного-тактичних дисциплін і тим самим грає важливу роль у професійній підготовці слухачів по курсу командно-штабної діяльності, як мирного так і воєнного часу. Ця дисципліна визначає зміст майбутньої діяльності командира (начальника) при плануванні, організації і проведенні занять з організації вогневої підготовки в системі професійної підготовки, організації експлуатації стрілецької зброї. Вона є взаємопов'язаною з іншими дисциплінами для підготовки слухачів оперативно-тактичного рівня.

Поточний контроль проводиться при проведенні всіх видів занять, а також виконання вправ стрільб.

Підсумковий контроль проводиться у формі заліку.

Оцінювання здійснюється на підставі « Положення про систему поточного і підсумкового оцінювання знань слухачів і курсантів НАДПСУ» та положень «Курсу стрільб зі стрілецької зброї, бойових машин, катерів морської охорони в Державній прикордонній службі України», затвердженого наказом МВС України від 10 травня 2016 року, № 367.

ВИКЛАДАЧІ: згідно форми А-4.03.

ПЕРЕДУМОВИ ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ.

Фізичне виховання, Особиста безпека та застосування сили, Вогнева підготовка, Оперативно-службова діяльність відділу прикордонної служби, Захист Державного кордону.

МАТЕРІАЛЬНО-ТЕХНІЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ.

Тир НАДПСУ, Стрільбище Ракове.

ТРИВАЛІСТЬ ТА ОРГАНІЗАЦІЯ КУРСУ

Курс	Семестр	Кількість кредитів ЄКТС	Кількість годин													Форми підсумкового контролю											
			Загальна	Усього аудиторних занять	Аудиторна робота								Індивідуальна робота					Самостійна робота	Екзамен	Диференційований залік	Залік						
					лекції	групові заняття	групові вправи	практичні заняття	лабораторні заняття	семінари	рольові ігри	контрольна робота	модульний контроль	підсумковий контроль	-----	Усього	Індивідуальна робота зі зброєю					конспект з теми	переклад текстів	розрахункове завдання	курсова робота	ІРГР	-----
2	3	3	90	30	4	4		20					2		30	30							30				+
Усього за дисципліну			90	30	4	4		20					2		30	30							30				+

Основні методи навчання: МН 1.1; МН 1.2; МН 1.3; МН 1.4; МН1.5; МН 2.2; МН3.2; МН3.3.

Основні методи контролю навчальних досягнень: : МК 1.1; МК 1.2; МК 1.3; МК 1.5; МК 1.6; МК 2.1; МК 2.4; МК 2.8; МК 2.9; МК 2.10; МК 3.1; МК 3.2; МК 3.4; МК 3.5; МК 4.1; МК 4.2; МК 4.3; МК 4.5.

КОМПЕТЕНТНОСТІ ТА КОНТРОЛЬ РІВНЯ ЇХ ДОСЯГНЕННЯ СЛУХАЧАМИ

Шифр	Компетентність	Методи контролю
Загальні компетентності		
ЗК01	Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.	МК1.1; МК1.2; МК1.3; МК2.4; МК3.1; МК3.2; МК4.1; МК4.3.
ЗК02	Здатність планувати та управляти часом.	МК1.1; МК1.2; МК1.3; МК2.4; МК3.1; МК3.2; МК4.1; МК4.3.
ЗК03	Здатність приймати обґрунтовані рішення.	МК1.1; МК1.2; МК1.3; МК2.4; МК3.1; МК3.2; МК4.1; МК4.3.
ЗК04	Здатність вчитися та оволодівати сучасними знаннями.	МК1.1; МК1.2; МК2.4; МК3.1; МК3.2; МК4.1.
ЗК05	Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.	МК1.1; МК1.2; МК1.3; МК2.4; МК3.1; МК3.2; МК4.1; МК4.3.
ЗК07	Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.	МК1.1; МК2.1; МК2.3; МК3.1; МК4.1.
ЗК08	Здатність спілкуватися державною мовою як усно так і письмово.	МК1.1; МК1.2; МК3.1; МК4.1.
ЗК10	Здатність використовувати інформаційні та комунікаційні технології.	МК1.1; МК1.2; МК4.1.
Фахові компетентності спеціальності		
СК-11	Здатність оцінювати обстановку на ділянці відповідальності	МК1.1; МК1.2; МК2.4; МК3.1; МК3.2; МК4.1; МК4.3.
СК-18	Здатність організувати підготовку персоналу органу охорони державного кордону до виконання завдань за призначенням у різних умовах обстановки	МК2.1; МК2.4; МК4.1; МК4.3.
СК-22	Здатність застосовувати у професійній діяльності законодавчі та інші нормативно-правові акти	МК2.4; МК3.2.
СК-24	Здатність забезпечити безпечне середовище для діяльності персоналу	МК2.4; МК3.1; МК3.2; МК4.1; МК4.3.

ПРОГРАМНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ, МЕТОДИ НАВЧАННЯ ТА КОНТРОЛЬ РІВНЯ ЇХ ДОСЯГНЕННЯ СЛУХАЧАМИ

Шифр	Компетентність	Методи навчання	Оцінювання
ПР08	Організовувати підготовку персоналу, органів управління та підрозділів до виконання завдань за призначенням у різних умовах обстановки, оцінювати її рівень	МН 1.1; МН 1.2; МН3.2; МН3.6; МН3.9.	МК1.1; МК1.2; МК1.3; МК3.2; МК4.1; МК4.3.
ПР14	Організовувати заходи з охорони праці та безпеки життєдіяльності персоналу органів охорони державного кордону, охорони навколишнього середовища в різних умовах обстановки	МН 1.2; МН3.2; МН3.6.	МК1.1; МК1.3; МК2.4; МК3.1; МК3.2; МК4.3.

Тематичний план

№ теми	№ заняття	Види навчальних занять	Кількість годин	Найменування теми і навчальні питання	Література
ІІІ СЕМЕСТР					
1			2 (14)	НОРМИ УТРИМАННЯ ТА ЕШЕЛОНУВАННЯ ЗБРОЇ ТА БОЄПРИПАСІВ В ОРГАНАХ ОХОРОНИ ДЕРЖАВНОГО КОРДОНУ	
	1	лекція	2	Норми постачання та норми утримання боєприпасів у ДПСУ 1. Норми постачання ракетно-артилерійського озброєння, військово-технічного майна стрільбищного обладнання, засобів індивідуального захисту та активної оборони у ДПСУ. 2. Норми утримання боєприпасів у ДПСУ. 3. Склад та ешелонування боєприпасів у підрозділах охорони Державного кордону.	[1.3], с. 1-16 [1.7], с. 1-26
		сам. робота	4	Основні положення з організації експлуатації стрілецької зброї у відділах охорони Державного кордону 1. Контроль за організацією експлуатації стрілецької та особистої зброї, боєприпасів і засобів активної оборони у відділах ДПСУ. 2. Організація обліку, зберігання стрілецької та особистої зброї, боєприпасів і засобів активної оборони у відділах ДПСУ. 3. Порядок видачі стрілецької зброї у відділах ДПСУ	[1.6], с. 1-10
		сам. робота	4	Порядок зберігання, видачі особистої зброї та боєприпасів у відділах охорони Державного кордону 1. Порядок зберігання, обліку особистої зброї у відділах ДПСУ. 2. Порядок видачі особистої зброї в службове користування персоналу відділу. 3. Особливості зберігання, обліку та видачі пристроїв для відстрілу патронів з гумовою кулею.	[1.6], с. 10-12

		сам. робота	6	<p>Форми облікових документів</p> <p>1. Порядок складання, оформлення і ведення облікових документів.</p> <p>2. Порядок списання з обліку боєприпасів, витрачених на навчальну практику та під час несення служби.</p> <p>3. Порядок зберігання, обліку особистої зброї і її видачі в службове користування персоналу штабу та підрозділів управління органу.</p>	[1.8], с. 23-25; 26-34; 70-76
2			2 (10)	ЗАСОБИ ПОСИЛЕННЯ ПРИКОРДОННИХ ПІДРОЗДІЛІВ ОРГАНІВ ОХОРОНИ ДЕРЖАВНОГО КОРДОНУ	
	1	групове	2	<p>Застосування протитанкових, протиповітряних засобів, мінометів та кулеметів</p> <p>1. Призначення, основні тактико-технічні характеристики, загальна будова та застосування ПТРК 9К111.</p> <p>2. Призначення, основні тактико-технічні характеристики, загальна будова та застосування ПЗРК 9К38.</p> <p>3. Призначення, основні тактико-технічні характеристики, загальна будова та застосування кулеметів.</p> <p>4. Призначення, основні тактико-технічні характеристики, загальна будова та застосування мінометів.</p>	[3.13], с.3-43 [3.14], 3-36 [3.15], с.3-43
		сам. робота	10	<p>Вогневі можливості засобів посилення прикордонних підрозділів</p> <p>1. Вогневі можливості ПТРК.</p> <p>2. Вогневі можливості ПЗРК.</p>	
3			2 (6)	ОЗБРОЄННЯ ТАНКІВ, БОЙОВИХ МАШИН АРМІЙ ІНОЗЕМНИХ ДЕРЖАВ	
	1	лекція	2	<p>Стан сучасного озброєння танків, бойових машин армій іноземних держав</p> <p>1. Озброєння танків, бойових машин армій іноземних держав.</p> <p>2. Сучасні боєприпасів для озброєння танків та бойових машин.</p> <p>3. Тенденції та перспективи розвитку сучасного озброєння танків, бойових машин.</p>	[3.9], с 5-20 [3.11], с 45-70 [3.12]
		сам. робота	6	Вогневі можливості озброєння танків, бойових машин армій іноземних держав	[3.9], с 5-20 [3.11], с 45-70 [3.12]
4			24 (30)	ОРГАНІЗАЦІЯ ВОГНЕВОЇ ПІДГОТОВКИ В ОРГАНІ ОХОРОНИ ДЕРЖАВНОГО КОРДОНУ	

		інд. робота	6	Основні положення «Курсу стрільб зі стрілецької зброї, бойових машин, катерів морської охорони в ДПСУ». 1. Загальні положення. 2. Перевірка бою та приведення до нормального бою автомата Калашникова АК-74.	[1.1], с.9-16
		інд. робота	6	Організація та проведення занять з вогневої підготовки на військовому стрільбищі. 1. Структура курсу стрільб. 2. Документація яка ведеться на військовому стрільбищі. 3. Підготовка мішеневого поля.	[1.1], с.2-15, с. 17-32
		інд. робота	6	Етапи підготовки персоналу ДПСУ з вогневої підготовки 1. Етапність підготовки. 2. Вивірка оптичного прицілу до снайперської гвинтівки Драгунова ПСО-1.	[1.1], с. 41-50
		інд. робота	6	Оцінка вогневої підготовки. 1. Індивідуальна оцінка вогневої підготовки. 2. Оцінка підрозділу.	[1.1], с. 60-75
		інд. робота	6	Обов'язки осіб, які організують та обслуговують стрільбу 1. Обов'язки старшого керівника стрільби. 2. Обов'язки керівника стрільби на ділянці. 3. Перевірка бою та приведення до нормального бою ручного кулемета Калашникова РПК-74.	[1.1], с. 21-31
	1	групове	2	Організація та проведення стрільб в органах охорони Державного кордону. 1. Призначення посадових осіб, які організують та обслуговують проведення стрільб. 2. Обов'язки посадових осіб, які організують та обслуговують стрільбу. 3. Документація яка ведеться на військовому стрільбищі. 4. Відпрацювання наказу начальника органу Держприкордонслужби «Про організацію проведення стрільб(навчань) та забезпечення виконання заходів безпеки».	[1.1], с. 21-31
	2	практичне ВСП	6	Організація та проведення початкового етапу вогневої підготовки в ООДК. 1. Початковий етап підготовки персоналу ДПСУ. 2. Практичне виконання вправ стрільб початкового етапу зі стрілецької зброї	[1.1], с.30-60
	3	тир	4	Організація та проведення занять в тирі. 1. Практичне виконання базових вправ стрільб зі стрілецької зброї. 2. Практичне виконання службово-прикладної вправи.	[1.1], с.47-85

	4	практичне ВСР	6	Організація та проведення базового етапу вогневої підготовки в ООДК. 1. Базовий етап підготовки персоналу ДПСУ. 2. Практичне виконання базових вправ стрільб зі стрілецької зброї	
	5	практичне ВСР	4	Організація та проведення службово-прикладного етапу вогневої підготовки в ООДК. 1. Формування службово-прикладної вправи. 2. Порядок оцінювання службово-прикладної вправи. 3. Практичне виконання службово-прикладної вправи.	[1.1], с.53-54
		Підсум- ковий конт- роль	2		
Усього за дисципліну			30/60		

ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ

1. Нормативно-правові акти

- 1.1. Курс стрільб. Наказ МВС № 367 від 10 травня 2016 року.
- 1.2. Положення зі служби польових навчальних центрів та військових стрільбищ ДПСУ. Видавництво НАДПСУ. 2004 р.
- 1.3. Наказ Голови ДПСУ № 26 т.
- 1.4. «Інструкція про застосування зброї, бойової техніки, озброєння кораблів (катерів), літаків і вертольотів Державної прикордонної служби України, спеціальних засобів та заходів фізичного впливу під час охорони Державного кордону та виключної (морської) економічної зони України» наказ адміністрації Державної прикордонної служби України № 200 від 21.10. 2003 року.
- 1.5 Положення з організації охорони Державного кордону ДПСУ.
- 1.6. Тимчасова інструкція про організацію обліку, зберігання і видачі стрілецької та особистої зброї, боєприпасів і засобів активної оборони у відділах Державної прикордонної служби. Наказ Адміністрації Державної прикордонної служби України № 421 від 31.05.2006 року.
- 1.7. Наказ Командувача Прикордонних військ України «Про річні норми витрачання боєприпасів на бойову підготовку Прикордонних військ України» № 0115 від 15.09.2000 року.
- 1.8. «Інструкція про організацію обліку, зберігання і видачу стрілецької зброї, боєприпасів та засобів активної оборони в органах Державної прикордонної служби України» наказ Голови ДПСУ № 925ДСК від 10.12. 2004 року.
- 1.9.Табель належності ракетно-артилерійського озброєння (пояснення по складанню).

2. Базова література

- 2.1. Методика вогневої підготовки прикордонних підрозділів Видавництво НАПВУ 2002 р. , с. 219
- 2.2. Навчально-методичний збірник. Спеціальні засоби.
- 2.3. Навчальний посібник. «Особиста безпека та застосування сили: алгоритм надання першої медичної допомоги».
- 2.4. Методика огневой підготовки мотострелковых подразделений. - М.: Воениздат. 1978. - 231 с.

3. Допоміжна література

- 3.1. Огневая підготовка мотострелковых подразделений. - М.: Воениздат, 1988. - 237 с.
- 3.2. Основы ученого процесса высшего военного ученого заведения. Л.: ВАА, 1977. - 13 с.
- 3.3. Обучение стрельбе из трелкового оружия и оружия боевых машин пехоты на учебно-тренировочных средствах. М. Воениздат, 1981. – 192 с.
- 3.4. Энциклопедия современного оружия и боевой техники. В 2 т. Т. 2/ Н. Л. Волковский. – М.: ООО «Издательство АСТ»; СПб.: ООО «Издательство «Полигон», 2002.-584 с.
- 3.5. «Артиллерия и стрелковое ооружение» №7, 2002. «Особенности развития бронебойных подкалиберных снарядов».
- 3.6. «Военный парад» №2, 1997. «Модернизация – основное направление развития военной техники». Аркадий Шипунов, Сергей Березин.
- 3.7. Журнал «Альманаха» сатья « Бронетехника в современных военных конфліктах» Виктор Сергеев, кандидат военных наук.
- 3.8. С. А. Диков, М. М. Растопшин, А. А. Лукьяница, С. А. Почкин. Вестник бронетанковой техники, №5. 1990
- 3.9. Конструкция и расчеттанков и БМП. Учебник. Чобиток В.А., Данков Е.В. Брижинеv Ю.Н. и др. -М.: Военное издательство, 1984
- 3.10 О развитии вооружения танков. А. Шипунов, С. Березин, В. Дудка, Военный парад №3, 2000
- 3.11. Основные проблемы существующего парка бронетанкового вооружения и военной техники и направления его совершенствования на среднесрочную перспективу. А.И. Адамчук, председатель НТК БТВТ ГАБТУ МО РФ (г. Москва).
- 3.12. Особенности развития бронебойных подкалиберных снарядов. И. Б. Чепков. «Артиллерия и стрелковое вооружение» № 7, 2002.
- 3.13. Переносный противотанковый комплекс 9К111. Техническое описание. М., Воениздат., 1981 г.
- 3.14. Изделие 9К111. Инструкция по эксплуатации.М., Воениздат., 1975 г.
  - а. ПТУРС 9М113. Техническое описание и инструкция по эксплуатации.М., Воениздат., 1978 г.
- 3.16. Методичний посібник для проведення занять з технічної підготовки зенітних підрозділів військ ППО СВ. Хмельницький-2014 рік
- 3.17. Руководство службы. 12,7-мм станковый пулемёт обр. 1938 г. на универсальном станке обр. 1938 г - 1940 г.
- 3.18. Наставление по стрелковомуделу. 12,7-мм пулеметы обр. 1938/46 г. и обр. 1938 г. - 1971
- 3.19.Руководство по ремонту. 12,7-мм пулеметы обр. 1938/46 г. и обр. 1938 г. (ДШК), универсальный станок обр. 1938 г. и зенитный пулеметный прицел обр. 1943 г. - 1975 г.
- 3.20. 120-мм возимый миномет 2С12. Техническое описание и инструкция по эксплуатации.М.: Военное издательство МВС СССР, ГАУ ВС СССР, 1946 г. - 100 с
- 3.21.Инструкция к 82-мм батальонному міномету образца 1941 г (82 БМ-41). М., Воениздат (Главное артиллерийское управление Красной Армии), 1941. - 8 стр., илл.

X. ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ В ІНТЕРНЕТІ (ІНТРАНЕТІ)

<http://10.241.24.9/moodle/course/index.php?categoryid=12>

ОЦІНЮВАННЯ

Поточне рубіжне та підсумкове оцінювання здійснюється відповідно до положення <https://nadpsu.edu.ua/wp-content/uploads/2020/01/polozh-otsinka-2020-12.01.-.pdf>.

ПОЛІТИКА КУРСУ («ПРАВИЛА ГРИ»)

Середовище в аудиторії є творчим, відкритим до конструктивної критики.

Усі завдання, передбачені програмою, мають бути виконані у встановлені терміни. Якщо здобувач вищої освіти був відсутній на заняттях з будь-якої причини, він/вона відпрацьовують навчальні питання та завдання в часи самостійної підготовки та у встановлені викладачем терміни обов'язково звітують про опанування ними навчального матеріалу. Слухачі, які пропустили більше 30% з тих занять, де було передбачено оцінювання, одержали середньоарифметичну з поточних оцінок нижче 2,60, тобто менше 70% позитивних оцінок від загальної кількості, не відзвітували за індивідуальну та самостійну роботу, до семестрового контролю не допускаються.

У разі коли слухач не виконав умови допуску до складання семестрового контролю, завчасно, але не пізніше трьох робочих днів до складання семестрового контролю, рішенням кафедри йому встановлюється індивідуальний термін ліквідації заборгованості. Якщо слухач (слухач, студент) не ліквідує заборгованість у визначений кафедрою термін, то він вважається таким, що не виконав вимоги робочої програми навчальної дисципліни і в відомості обліку успішності, в графі «підсумкова оцінка», йому виставляється оцінка «незадовільно» за національною шкалою, 50 балів за 100-бальною шкалою і FX – за шкалою ЄКТС. При повній відсутності позитивних поточних оцінок, за визначені звітності, і не ліквідації заборгованості у визначений кафедрою термін, слухачу (слухачу, студенту) курс з навчальної дисципліни не зараховується і в графі «підсумкова оцінка», йому виставляється оцінка «недопущений» за національною шкалою, 17 балів за 100-бальною шкалою і F за шкалою ЄКТС. В такому випадку слухач (слухач, студент) представляється на засідання Вченої ради факультету, академії і йому пропонується пройти повний курс повторно. У разі відмови розглядається питання про його відрахування з академії.

Дотримання академічної доброчесності

Під час навчання учасники освітнього процесу зобов'язані дотримуватися академічної доброчесності: етичних принципів та визначених законом правил, якими мають керуватися учасники освітнього процесу під час навчання, викладання та провадження наукової (творчої) діяльності з метою забезпечення довіри до результатів навчання та/або наукових (творчих) досягнень.

Дотримання академічної доброчесності науково-педагогічним складом передбачає:

- посилення на джерела інформації у разі використання ідей, тверджень, відомостей;
- дотримання норм законодавства про авторське право;
- надання достовірної інформації про результати досліджень та власну педагогічну (науково-педагогічну, творчу) діяльність;
- контроль за дотриманням академічної доброчесності здобувачами освіти.

Дотримання академічної доброчесності здобувачами освіти передбачає:

- самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання (для осіб з особливим освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їх індивідуальних потреб і можливостей);
- посилення на джерела інформації у разі використання ідей, тверджень, відомостей;
- дотримання норм законодавства про авторське право;
- надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності.

За порушення академічної доброчесності учасники освітнього процесу закладу вищої освіти можуть бути притягнені до такої академічної відповідальності. Нормативно-правове забезпечення: <https://nadpsu.edu.ua/osvita/normatyvno-pravove-zabezpechennia/>.

Додаток А

Методи навчання та методи контролю навчальних досягнень

Шифр	Метод навчання
1. Традиційні методи навчання	
МН.1.1.	Усне викладення навчального матеріалу (розповідь, пояснення, лекція)
МН.1.2.	Обговорення матеріалу, що вивчається (бесіда, дискусія, брифінг, диспут)
МН.1.3.	Наочні методи (ілюстрація, демонстрація)
МН.1.4.	Практичні методи (лабораторна робота, практична робота, пробні вправи, творчі вправи, усні вправи, практичні вправи, графічні вправи, технічні вправи)
МН.1.5.	Методи самостійного та індивідуального навчання (рецептивний, репродуктивний, евристичний, дослідницький)
2. Активні методи навчання	
МН.2.1.	Ігрові (професійні ігри, професійний тренінг)
МН.2.2.	Неігрові (аналіз конкретної ситуації, круглий стіл, навчання через науково-дослідну роботу)
МН.2.3.	Неімітаційні (групова дискусія, індивідуальні практикуми, метод «ХОБО», активні види лекційних і семінарських занять)
3. Інтерактивні методи навчання	
МН.3.1.	Інтерактивні методи в малих групах
МН.3.2.	Інтерактивні методи в великих групах
МН.3.3.	Інтерактивні методи під час самостійної роботи

Шифр	Метод контролю навчальних досягнень
1. Попередній контроль	
МК 1.1	Вибірковий усний
МК 1.2	Фронтальний письмовий
МК 1.3	Фронтальний тестовий
МК 1.4	Фронтальний проблемний
МК 1.5	Виконання нормативу
МК 1.6	Виконання вправи
2. Поточний контроль	
МК 2.1	Вибірковий усний
МК 2.2	Колоквіум
МК 2.3	Контрольна робота
МК 2.4	Тестування
МК 2.5	Захист звіту з лабораторної роботи
МК 2.6	Захист звіту з практичної роботи
МК 2.7	Індивідуальна розрахункова робота
МК 2.8	Реферат
МК 2.9	Виконання нормативу
МК 2.10	Виконання вправи
3. Рубіжний контроль	
МК 3.1	Фронтальний письмовий
МК 3.2	Фронтальний тестовий
МК 3.3	Фронтальний проблемний
МК 3.4	Виконання нормативу
МК 3.5	Виконання вправи
4. Підсумковий контроль	
МК 4.1	Усний
МК 4.2	Письмовий
МК 4.3	Тестовий
МК 4.4	Проблемний
МК 4.5	Практичний